

गवेधुकाभिः स्तव्यीकृत्यात् । दक्षिणाग्निनादीमेन अथ
पुरीषेण “अथस्य त्वेति” तस्याः ऋदोधूपनम् । उखावत्-
प्रदाहनादि । चतुरस्रमष्टं खाला तत्र अपणम् (पाक-
साधनमिन्धनादि) आस्तीये तत्र त्रीन् महा-
वीरान् न्युजोक्तान् निधाय पिन्वे (दोहनपात्रे)
रौहिण्यकपात्रे च न्युजे निधाय पुनः अपेणावच्छाद्या
दक्षिणाग्निना दीपयेत् । “ऋजवे त्वेति” मन्त्रेण पक्वां
ऋदुसहरेत् दिवैव प्रदाहनोद्धारौ कार्यौ । ततस्तानि
अजापयसावसिञ्चेत् । तृष्णीं पिन्वनादीनां करणाभि-
मर्शनस्तत्राप्यधूपनप्रदाहनोद्धारणावसेचनादि कुर्यात् ।

२३० महावीरसङ्क्रान्ति प्रवर्ग्यचरणप्रकारः । यथा प्रत्यहं
सायंप्रातः प्रागुपसदः प्रवर्ग्यचरणं कार्यम् । अपिहित-
हारे प्रवर्ग्यचरणम् । पत्नीसन्निधावपि तथा तस्य दर्शनं
न कार्यम् । वैदिकशब्दास्तुक्तीक्ष्ण कार्या । प्रकृत्यन्तरा-
भावात् यावदुक्तं तावदेवात्र भवति नाधिकम् । अत्र
वर्ग्यसन्निधावपि तदुद्धारम् मानस्यैव सौम्यं लिखत् । तत्र
विशेषः यजमानस्तस्य प्रसाधपादाया औदुम्बरा आसन्त्या
वात्वजं वल्लजतयं बन्धनरज्जुर्भवति ।

गार्हपत्यं पूर्वेण प्रागपकुशानास्तोर्यं तेषु पात्राभादनं
हन्त्यः कार्यम् । पात्राणि तु उपसंयमनीं महावीरं,
परीशासौ, पिन्वे, रौहिण्यकपात्रे, रौहिण्यहवन्तौ ।
अनुत्कीर्णं कुचौ, स्थूणाभयूखम्, छटी, यतमाने, विंशतिं
सुझप्रलवान्, प्रादेशमात्रान् विककृतयकलान्, कुवं
सुझवेदम्, धवित्वाणि, पटिधोन्, रज्जुसन्धानमा-
सन्दीम् कृष्णाजिनमभिम्, खरार्थाः शिकता अर्थ-
वच्च, पाठकमेणैवासादयेत् । तत्र बाहुप्रमाणा औदु-
म्बरो उपसंयमनी । महासुखा प्रचरणीया शुकः ।
परीशासौ संदशाकारौ, स्थूणा नोर्वज्जानार्थः क्षम्यभेदः ।
भयूखः अजाबन्धनार्थः शङ्खरूपः कीलकः । छटी उप-
वेशौ औदुम्बरो । एकं रजतरक्तिकाशतमानं, द्वितीयं
स्वर्णरक्तिकाशतमानम् इति द्वे यतमाने । औदुम्बरपा-
रत्निमात्रः सुवः । वेदोसुझमयः । धुमोत्थेमिरिति धवि-
त्वाणि कृष्णाजिनखण्डनिर्मितानि दण्डवन्ति त्रीणि
व्यजनानि । सन्धानं दोहनकात्रे गोपादबन्धनार्था अज-
बन्धनार्था च रज्जुः । अर्थवत् प्रयोजनोपयोगि अन्यदपि
हन्त्य आसादयेत् । प्रयोजनवद्द्वयञ्च स्फुरः पवित्रे,
अग्निहोतृहवनी आञ्जस्याङ्गी प्रभूतमाज्जं, अर्पं, पाली-
पितम्, उपसर्जनीपात्रम्, उपशवा, इतरौ महावीरो,

च । होतृपदनं सौम्यं कार्यम् औदुम्बरो समिदि-
त्यादि हन्त्य आसादयेत् । मोक्षणीः संस्कृत्य उखाय
अक्षणीस्तुष्टाकरणम् । होत्रादिप्रेषणञ्च “यमाय त्वेति,
मन्त्रेण प्रतिमन्त्रम् उक्तद्वयाणां प्रत्येकं मोक्षणं रायोक्त्य
च तृष्णीं मोक्षणञ्च कार्यम् । शाखायाः पूर्वद्वारेण स्थूणां
भयूखं च निष्कास्य, शाखाया दक्षिणस्यां होतः सन्दर्शने
निखननम्, (गार्हपत्यसमोपे उपविष्टो होता यत्र
निखातां स्थूणां भयूखं च पश्यति तादृशं स्थानं
होतृसन्दर्शनम्) । गार्हपत्याहवनीययोश्चरतः खर-
निवापः । दक्षिणतश्च भित्तिवर्गसुन्दिष्ठखरनिवापः
कार्यः । आहवनीयं पूर्वेण सन्धासन्दीं प्रस्थाप्य
दक्षिणतः प्राचीमासादयेत् । राजासन्धा उत्तरतः कृष्णा-
जिनमथास्तृणाति तस्मिन्नुपशये निदध्यात् महा-
वीरो चाच्छादयेदुवेति । स्थूणादिनिर्हरणानि आध्वर्यु-
रन्यो वा कुर्यात् । “देवस्य त्वेति” मन्त्रेण एतेषामञ्जनं
होता कुर्यात् । महावीरमाज्जं च संस्कृत्य “प्रथिव्याः
संस्पृश” इति मन्त्रेण रजतशतरक्तिकामानं शिकतामध्ये
प्रवेशयेत् । २३० शुक्रं गायेति प्रक्रीतः प्रेषणम् । पत्नी-
शिर आच्छादनम् । संसीदस्वेति यदाऽऽज्जं संस्कृत्य होता
वक्ति तदा सुझप्रलवान् शरीरोकापरितोभवानि शरत्-
णानि मध्यमोदनेन द्विगुणोक्तानादीप्य प्रतिदिशं शिक-
तासु निदध्यात् । तेषु सुझप्रलवेषु संस्कृतं प्रचरणीयं
महावीरं इतः पूर्वम् “अर्चिरसीति” मन्त्रेण निदध्यात् ।
महावीरस्योपरि प्रादेशधारकं यजमानम् “अनाष्टेति”
मन्त्रं वाचयेत् । प्रतिदिशं वा तथा वाचनमिति विकल्पः ।
दक्षिणत उत्तारं प्राणिं यजमानो निदध्यात् । “मनोरश्नेति”
मन्त्रेण महावीरस्योत्तरतः प्रादेशनिधानम् । महावीरं
परितः भस्मतेपं कृत्वा गार्हपत्याङ्गारैः उपवेशाभ्यां
महावीरं “मरुद्भिरिति” परिकीर्य (महावीरस्य सर्वतो
निरन्तरानङ्गारान् निधाय) । अङ्गारैः विककृतयकलैश्च
प्रागुदगभिः त्रयोदशभिः “स्वाहामरुद्भिरिति” मन्त्रेण
परिषपयेत् । तेषां त्रयोदशानां मध्ये प्रतिदिशं त्रीन्
त्रीन् स्थापयेत् तत्र द्वौ द्वौ समन्त्रकमेकं तृष्णीं तयोरपरि
इत्येवं प्रागादिषु चतसृं दिक्षु स्थापितानां द्वादशानाम-
धिकमेकं दक्षिणतः स्थापयेत् स्थापनक्रमेणैव अपणञ्च ।
सुवर्णशतरक्तिकामानेन “दिवः संस्पृश” इति मन्त्रेण
महावीरं पिदध्यात् ।

२३० तत्रविधानकात्रे “चन्द्रं गायेति” प्रक्रीतः प्रेष-